irannewspaper.ir

• دوشنبه ۶ شهریور ۱۴۰۲ • سال بیست‌ونهم • شماره ۸۲۶۷
• اذان ظهر ۱۲/۰۶ • اذان مغرب ۱۸/۵۶ • نیمه شب شرعی ۲۳/۲۲ • اذان صبح فردا ۴/۰۵ • طلوع آفتاب فردا ۵/ ۳۴

ایران

• **صاحب امتیاز:** خبرگزاری جمهوری اسلامی
• **مدیر مسئول:** محمدحسن روزی‌طلب
• **سردبیر:** حسام الدین برومند
• **معاون فنی:** محمدملاعلی اکبری
• **دبیران:** مصطفی عیوضی (سیاسی)
• مهدی مهرپور (اقتصادی)
• مصطفی وثوق کیا (فرهنگی)

• زرین رستمی وند (اجتماعی) • بنفشه غلامی (جهان)
• لیدا فخری (اندیشه) • محمدرضا عزیزی (گزارش)
• زهرا کشوری (زیست‌بوم) • فرناز قلعه‌دار (حوادث)
• مهدی کلهرنژاد (اجرایی)
• حجت حکیمی (صفحه‌آرایی)
• محسن جانی‌پور (ویراستاری) • ابوالفضل نسایی (عکس)

• **تلفن:** ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
• **پیامک:** ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی • **نشانی:** تهران خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
• **صندوق پستی:** ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ • **امور مشترکین:** ۸۸۷۴۸۸۰۰
• **چاپ:** چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
• **سازمان آگهی‌های روزنامه ایران:** دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
• **پذیرش سازمان آگهی‌ها:** ۱۸۷۷(۰۲۱)
• **انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران:** ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲

چون ز چاهی می‌کنی هر روز خاک
عاقبت اندر رسی درآب پاک

مولانا، مثنوی معنوی

سخن روز

امام رضا(ع):
نقش انگشتر موسی(ع) دو جمله بود که آنها را از تورات گرفته بود: شکیبا باش تا مزد بگیری، راستگو باش تا بِرَهی.

عیون اخبارالرضا(ع)، ج ۲، ص ۵۵

نگاره

هزارتوی تکنولوژی

نیما شاه‌میری/ طراح و کارتونیست

فضای مجازی

یادی از داوود رشیدی به قلم احترام برومند

احترام برومند، مجری تلویزیون و بازیگر با انتشار ویدیوی کوتاهی که بزرگانی همچون احمدرضا احمدی و داوود رشیدی، همسرش در آن دیده می‌شوند، نوشته: «پنج شهریور، همیشه، برایم، یادآور تلخ‌ترین خاطره زندگی‌ام خواهد، بود، تا آن‌روز، پنج شهریور یکهزار و سیصدو نودوپنج، هرگز شاهد مرگ کسی نبودم، عزیزترین و نزدیکترین کس زندگی‌ات، در آغوشت دو نفس راحت می‌کشد و برای همیشه ترکت می‌کند، به همین سادگی... تا به خودت بجنبی جسمش را می‌برند، تو می‌مانی با سال‌ها خاطره، ده‌ها سال زندگی توأم با شادی و غم و هرگز فراموش نمی‌کنی.»

یادداشت متفاوت کارگردان «بی‌رویا»

آرین وزیر دفتری، هنرمند فیلمساز یادداشت متفاوت و به نسبت مفصلی درباره ساخته تازه‌اش، نوشته که در آن اشاره‌ای به واکنش برخی مخاطبان فیلم «بی‌رویا» شده است. در بخشی از آن آمده: «رویا کامنت میذاره این فیلم رو از روی زندگی من ساختن، بابک میگه این آشغال؟! رو چه حسابی آخه؟ رو چه منطقی؟!! زیبا توئیت زده این چه سمی بود من دیدم ترجیح میدم فراموشش کنم! لیلی مینویسه به نظرم فیلم عجیبی بود گیج شدم، نمی‌فهمم خیلی بده یا خیلی خوب... شوهر هانیه هزار جا پر میکنه! نبینید این فیلم کپی درجه چندم از جزیره شاتر و فادره جاش اونا رو ببینید کارگردانش باید بره روانپزشک جای اینکه فیلم کپی بسازه. رویا دوباره نوشته من نمی‌فهمم اینا چرا میگن فیلم تخیلی و بی‌منطقه؟!» اکران آنلاین این فیلم در شبکه نمایش خانگی ادامه دارد.

محفلی ادبی برای شیرازی‌ها

اسماعیل امینی، شاعر و استاد دانشگاه خبر برپایی محفلی ادبی را با دنبال‌کنندگان صفحه خود به اشتراک گذاشته، بر اساس اطلاعات مندرج در این پست؛ دوشنبه همین هفته به همراهی انجمن داستان «سته‌بان»، علاقه‌مندان شیرازی شاهد برگزاری کارگاه تکنیک‌های طنزنویسی همراه با خوانش داستان هستند. اگر ساکن شیراز هستید و البته علاقه‌مند به حضور در این جلسه می‌توانید جزئیات بیشتر برگزاری‌اش را در صفحه اسماعیل امینی یا احمد اکبرپور بخوانید.

پیشنهاد رضا صادقی

رضا صادقی هنرمند خواننده هم در متن کوتاهی خطاب به آنهایی که صفحه‌اش را دنبال می‌کنند، نوشته: «امروز یا هر روز، فقط یک نفر رو اونم فقط با یه تماس یا لبخند یا هرجور که می‌دونین، از حال بد در بیارین... می‌دونم حال خوب شرایط خوب می‌خواد، ولی حالا با همین تلخی‌ها شیرینش کن رفیق... لطفاً...» صادقی در پایان نوشته‌اش از علاقه‌مندان خواسته که درباره تجربیات خودشان در این باره بنویسند.

رمانی تازه از حمیدرضا شاه‌آبادی

حمیدرضا شاه‌آبادی، نویسنده و پژوهشگر تاریخ، مطلبی را که دربردارنده معرفی یکی از نوشته‌های او با عنوان «کابوس‌های خنده‌دار» است به اشتراک گذاشته و تأکید کرده که معرفی خوبی است. در بخشی از این مطلب که آن را استوری کرده، آمده: «شاه‌آبادی در جدیدترین اثر خود خواننده را به دوران قحطی بزرگ ایران، همزمان با حکومت ناصرالدین‌شاه می‌برد. این رمان داستان خانواده‌ای را نقل می‌کند که کارشان اجرای تقید و نمایش روحوضی است؛ در خیابان و مجالس اجرا می‌کنند و در بین مردم به دسته حبیب سلمونی شهرت دارد.» همان‌طور که نگارنده این یادداشت هم تأکید کرده، نفوذ و قدرت هنر در جامعه و تأثیرات شگرف آن یکی از مهم‌ترین مضامین این رمان است.

چند سطر از یامین‌پور

وحید یامین‌پور، نویسنده و مجری تلویزیون هم نوشته: «گفتم، آقا چطور می‌شه که بعضی وقت‌ها مثلاً در زیارت حرم اهل بیت علیهم‌السلام که عبادت و ذکر زیاد می‌شه، وسوسه و شک در معارف هم یه دفعه به ذهن آدم حمله می‌کنه؟ گفت: اگر از کسی که مواد مخدر مصرف می‌کنه بپرسی جایی‌ات درد می‌کنه، می‌گه نه مواد دردش رو تسکین داده، اگر مواد رو کنار بذاره و پاکیزه بشه، تازه دردها خودشو نشون می‌ده؛ در حرم اهل بیت علیهم‌السلام یا در ایام خاص مثل محرم، آدم که لطیف می‌شه تازه بعضی ضعف‌ها در عقاید خودشو نشون می‌ده...»

نقل قول

حمیدجلی
نویسنده، صداپیشه و بازیگر تئاتر

خیلی زیاد دلتنگ تئاتر شده‌ام

همه کاره هیچ‌کاره به من می‌گویند. ما بچه‌های قدیم کانون که از دهه ۵۰ در کلاس‌های این مجموعه شرکت می‌کردیم در همه زمینه‌های هنری تجربه کسب کردیم. شاید به خواسته خودم بوده که دو دهه از تئاتر دور بوده‌ام ولی خیلی زیاد دلتنگ تئاتر شده‌ام و دوباره می‌خواهم کارهایی در حد توانم انجام بدهم. من از دهه ۶۰ عکاسی تئاتر می‌کردم و به‌واسطه آتیلا پسیانی در گروه «تئاتر بازی» بودم و اصلاً روابطم با تئاتر قطع نشده بود. تئاتر و ادبیات نمایشی همیشه بر هنرها تأثیرگذار بوده است. سینما نیز قصه‌گویی را از نمایش الهام می‌گیرد و به شکل امروزی نمایان می‌شود. به‌نظرم هیچ هنری نیست که بر دیگری تأثیر نداشته باشد.

بخشی از گفته‌های این هنرمند با ایسنا

کلمه

علی‌الله سلیمی
نویسنده و منتقد ادبی

کشف و ثبت ایده‌های نو برای نوشتن

اگر شما هم جزو آن دسته از افرادی هستید که ایده‌های بی‌شماری برای نوشتن به سراغ‌تان می‌آید، اما آنقدر سرتان شلوغ است که حتی فرصت نمی‌کنید عنوان ایده‌هایتان را فهرست کنید تا در فرصتی بهتر و آینده نزدیک درباره‌شان بنویسید، زیاد نگران نباشید، چون خیلی‌ها در دنیای امروز شرایط مشابه شما را دارند و کشف و هدررفت ایده‌های بی‌شماری را هر روز و شاید هم هر ساعت تجربه می‌کنید. اما چه کاری می‌توان انجام داد که این همه شاهد آمدورفت ایده‌ها در ذهن‌مان نباشیم.

واقعیت امر آن است که ایده‌های اولیه برای نوشتن معمولاً محصول ذهنِ همواره در جست‌وجوی سوژه‌های نو بوده و اغلب فرار هستند و تثبیت و ماندگاری آنها در ذهن، کار دشواری است. شاید یکی از دلایل اصلی آن، شیفتگی آنی ذهن ما به برخی مفاهیم و موضوعات پیرامون‌مان باشد که هر نشانه‌ای از یک مفهوم را به منزله کشف تازه‌ای در ساحت آن معنا فرض کرده و در صدد پرو بال دادن به آن است. اما لحظات یا ساعتی بعد که تب آن احساس اولیه و تصور ذهنی آنی فروکش می‌کند و ستون منظمی از قواعد منطقی از راه می‌رسد، فکر احساسی اولیه کم کم عقب‌نشینی می‌کند و به سمت نشانه دیگری در وادی گسترده احساس و کلمه می‌رود و این تسلسل تا بی‌نهایت می‌تواند ادامه داشته باشد. با این حال، شکار و تثبیت ایده اولیه‌ای که بشود برای مدتی در ذهن ماندگارش کرد و حتی درباره‌اش نوشت، دور از ذهن نیست.

اولین گام، طبقه‌بندی همزمان ایده‌ها در ذهن و تمرکز بر اولویت‌هاست که در آن می‌توان نقش اصلی را به دغدغه‌های به‌روز نویسنده اختصاص داد. اگر بخواهیم مثال روشنی در این زمینه بیاوریم، می‌توان به نویسنده‌ای اشاره کرد که در شرایط حال، ذهنش درگیر نوشتن درباره موضوع مشخصی مانند «لزوم افزایش جمعیت» است.

این دغدغه اگر مانند تابلو مشخصی در بخش ورودی ذهن نویسنده نصب و سنجاق شود، آن وقت امکان شناسایی، شکار و حتی تثبیت ایده‌های نزدیک به این موضوع به طور ناخودآگاه هم که شده در ذهن نویسنده انجام می‌شود و ایده‌های دیگر که سنخیت چندانی با دغدغه اصلی ندارد به حاشیه می‌رود و به مرور از ذهن خارج می‌شود. به این شکل، ایده‌یابی هدفمندی در چهارچوب ذهن نویسنده کلید می‌خورد و ممکن است تعداد ایده‌های همسو با هدف اصلی نویسنده در طول یک روز به چندین مورد مشابه برسد که در آن صورت، امکان انتخاب ایده‌ای که از هر جهت به اهداف به‌روز نویسنده نزدیک‌تر باشد به مراتب آسان‌تر است. طبعاً راهکارهای متفاوت دیگری هم برای غلبه بر گریز ایده‌های اولیه فرار در ذهن افراد وجود دارد که متناسب با روحیات، توانمندی‌ها و خلاقیت‌های نویسندگان مختلف می‌تواند متفاوت و گاهی شگفت‌انگیز باشد.

درنگ

علی طالب‌لو
طلبه پژوهشگر

چرا حبیب بن مظاهر به کربلا دعوت شد؟

حبیب بن مظاهر یکی از مهم‌ترین و با فضیلت‌ترین یاران امام حسین علیه‌السلام است. او کسی است که توسط حضرت اباعبدالله علیه‌السلام به کربلا دعوت شد. امام حسین علیه‌السلام به او نامه نوشت و از او دعوت کرد که در سپاه ایشان حضور داشته باشد. این مسأله نشان‌دهنده جایگاه والای حبیب‌بن‌مظاهر است و برای کمتر کسی رخ می‌دهد.

حبیب چه ویژگی مهمی داشت که باعث شد حضرت سیدالشهداء برای او نامه بفرستد و از او دعوت کند؟ این مسأله را می‌توانیم از محتوای نامه امام حسین علیه‌السلام برداشت کنیم.

امام حسین علیه‌السلام به حبیب می‌نویسد: من الحسین بن علی بن ابی طالب الی الرجل الفقیه حبیب بن مظاهر اما بعد: یا حبیب، فانت تعلم قرابتنا من رسول‌الله صلی‌الله علیه وآله و انت اعرف بنا من غیرک و انت ذوشیمة و غیرة فلا تبخل علینا بنفسک، یجازیک رسول‌الله صلی‌الله علیه وآله یوم‌القیامة.[۱] از حسین بن علی به مرد فقیه، حبیب بن مظاهر. ای حبیب! تو نسبت فامیلی ما با پیامبر صلی‌الله علیه وآله را می‌دانی و بهتر از دیگران ما را می‌شناسی و شخص آزادمرد و غیرتمندی هستی. از جان خود بر ما مضایقه مکن، رسول خدا صلی‌الله علیه وآله در قیامت پاداش آن را به تو خواهد داد.

حضرت سیدالشهداء به چند ویژگی حبیب اشاره می‌کند که علت اصلی نامه نوشتن ایشان بود:

۱- دین شناس بودن حبیب. امام حسین علیه‌السلام، حبیب را فقیه خطاب می‌کند. فقیه نیز به معنی کسی است که دینش را می‌شناسد و نسبت به یادگیری آن دغدغه دارد.

۲- شناختن ویژگی و فضیلت امام. امام حسین علیه‌السلام به حبیب بن مظاهر می‌گوید که تو ما را بهتر از بقیه می‌شناسی و می‌دانی که ما دارای چه جایگاهی هستیم. مراد از شناخت امام، بلد بودن نام پدر امام یا اسم ایشان نیست زیرا این ویژگی در میان دشمنان ایشان نیز وجود داشت. بلکه مراد از شناختن، شناخت مقام و منزلت امام معصوم است. هر چه شناخت به امام معصوم بیشتر باشد، فدا کردن زندگی و حیات برای ایشان، کم ارزش قلمداد خواهد شد.

۳- آزادمرد بودن. حبیب بن مظاهر وابسته به دنیا نبود بلکه آزاد بود و آزاد می‌زیست. مردم کوفه با وجود نوشتن نامه و دعوت از امام حسین علیه‌السلام، ایشان را یاری نکردند. زیرا آزادمرد نبودند و زندگیشان وابسته به لذت‌های دنیوی بود. فلذا حاضر بودند به خاطر چند کیسه طلا، مقابل حضرت سیدالشهداء مبارزه کنند.

۴- غیرت داشتن. حبیب بن مظاهر مردی با غیرت بود. غیرت در این فقره، به معنی غیرت دینی است یعنی تعصب داشتن و هزینه دادن برای اعتقادات فکری. مردم کوفه فاقد این غیرت بودند و حاضر نبودند که برای اعتقادشان هزینه‌ای بپردازند. در حالی که اساس دین و اعتقاد دینی، هزینه دادن و تحمل کردن سختی‌ها در راه اعتلای دین است.

[۱]- مکاتیب الائمه، جلد ۳، صفحه ۱۴۵.

یادداشت

الهام عابدینی
پژوهشگر روابط بین‌الملل

علوم انسانی، روح دانش است

سال ۲۰۱۱ در توهوکوی ژاپن چنان زلزله و سونامی شدیدی رخ داد که نیروگاه اتمی فوکوشیما به‌شدت آسیب دید. این فاجعه پس از چرنوبیل، بدترین حادثه در نوع خود بود. این اتفاق سبب تحولی عمیق در نظام آموزشی این کشور شد. ژاپنی‌ها گفتند این زلزله به ما نشان داد هرچند مهندسی برای ساخت سازه‌های مقاوم مهم است اما چه کسی برای کمک به بازماندگان داوطلب می‌شود؟ سلامت روان آنان چطور بهبود می‌یابد؟ روحیه جمعی چگونه حفظ شود؟ اینجا بود که متوجه اهمیت نقش علوم انسانی شدند و کمیته ارتقای علوم انسانی و علوم اجتماعی تأسیس شد. وظیفه این کمیته اجرای اصلاحات در نظام آموزشی این کشور بود. وزیر آموزش وقت ژاپن گفت در این زمانه دیگر نیازی به حفظ کردن مطالب نیست و می‌شود همه چیز را در گوگل جست‌وجو کرد، به جای آن باید به فرزندان‌مان قدرت رهبری، برقراری ارتباطات مؤثر، قدرت تحلیل و توان حل مسأله آموزش دهیم.

چند روز قبل در آیین افتتاحیه هشتمین دوره طرح گفتمان نخبگان علوم انسانی شرکت کردم. حدود ۴۰۰ دانشجوی رشته‌های مختلف علوم انسانی که در دو سال اخیر از رتبه‌های برتر کنکور کارشناسی بودند پس از طی مراحلی بالاخره می‌توانستند در این دوره پنج ساله حضور یابند. در این مدت دانشجویان با تدریس اساتید مطرح درباره ماهیت علوم انسانی، تفکر انتقادی، مطالعات اسلامی و بسیاری مطالب دیگر آموزش می‌بینند. حالا تصور کنید علاوه بر این آموزش‌ها، حضور این نخبگان در کنار هم احتمالاً می‌تواند چقدر برای تشکیل حلقه‌های مطالعاتی و پژوهشی مفید باشد.

متأسفانه در کشور ما هنوز علوم انسانی به جایگاه واقعی خود نرسیده است و هنوز هم تصور آن است که دانش‌آموزان تنبل سراغ این رشته‌ها می‌روند. در این میان موضع مقام معظم رهبری به‌ویژه برای ما محصلان این رشته‌ها، بسیار دلگرم‌کننده است: «علوم انسانی روح دانش است. همه تحرکات برتر در یک جامعه، مثل یک کالبد است که روح آن، علوم انسانی است. علوم انسانی جهت می‌دهد، مشخص می‌کند که ما کدام طرف داریم می‌رویم. وقتی علوم انسانی منحرف شد و بر پایه‌های غلط و جهان‌بینی‌های غلط استوار شد، نتیجه این می‌شود که تحرکات جامعه به سمت یک گرایش انحرافی پیش می‌رود.» و در ادامه برده‌داری و استعمار را مثال زدند.

سال ۱۹۲۰ با پایان جنگ جهانی دوم کنفرانس صلح پاریس برگزار شد و اصول ۱۴گانه پیشنهادی ویلسون، رئیس جمهور امریکا مورد پذیرش قرار گرفت. چیزی که آن زمان بسیاری نمی‌دانستند، حضور تیمی از کارشناسان خبره پشت سر رئیس‌جمهور در تدوین این اصول بود. موفقیت کار به حدی بود که همین کارشناسان بنیانگذاران اندیشکده «شورای روابط خارجی» شدند که امروزه هم تأثیر زیادی بر سیاست خارجی امریکا دارد. این فقط یک نمونه از تأثیر مهم کارشناسان علوم انسانی در رویدادها و تصمیم‌گیری‌های مهم دنیا شامل جنگ، صلح، انواع مداخله خارجی مثل تحریم و کودتاست.

امید که از ظرفیت نخبگان علوم انسانی ایران بیش از پیش بهره برده شود.

علوم انسانی روح دانش است. همه تحرکات برتر در یک جامعه، مثل یک کالبد است که روح آن، علوم انسانی است. علوم انسانی جهت می‌دهد، مشخص می‌کند که ما کدام طرف داریم می‌رویم. وقتی علوم انسانی منحرف شد و بر پایه‌های غلط و جهان‌بینی‌های غلط استوار شد، نتیجه این می‌شود که تحرکات جامعه به سمت یک گرایش انحرافی پیش می‌رود

عکس نوشت

همزمان با چهارمین روز از هفته دولت، پروژه تولید «رادیونوکلید سزیم- ۱۳۷» در مقیاس آزمایشگاهی، صبح یکشنبه با حضور «محمد اسلامی» رئیس سازمان انرژی اتمی به عنوان یکی از دستاوردهای صنعت هسته‌ای رونمایی شد. با توجه به نیاز کشور به تولید سزیم-۱۳۷ و دشوار بودن واردات این رادیونوکلیید، یک طرح تحقیقاتی برای دستیابی به دانش فنی جداسازی و تخلیص سزیم-۱۳۷ از محصولات شکافت اورانیوم در پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای آغاز شد و با موفقیت در تیر ماه ۱۴۰۲ به پایان رسید. با اجرای موفق این طرح تحقیقاتی، دانش فنی لازم برای جداسازی و تخلیص سزیم-۱۳۷ از محصولات شکافت اورانیوم برای نخستین‌بار در کشور بومی‌سازی شده است.

عکس: ایرنا